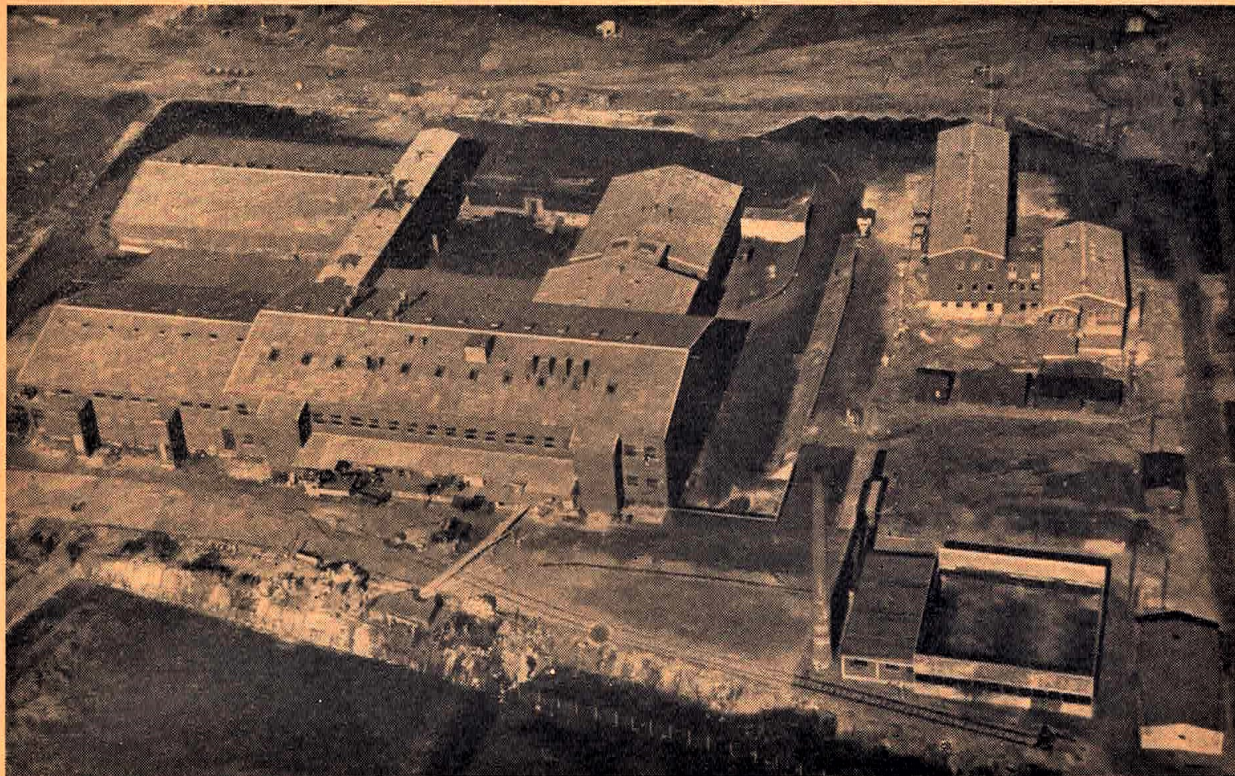

ESBJERG

BY- OG ERHVERVSØKONOMISKE OVERSIGTER

10. årgang

Nr. 2 . December 1953

På Esbjergs industriarealer placeres de virksomheder, der vil høste fordel af Esbjergs nære beliggenhed ved de vestlige markeder. Ovenfor ses Esbjerg Andels-Slagteris nybygning — et imponerende anlæg, der ligesom Esbjerg havn betjener dansk landbrug.

Hermed foreligger det i sidste hefte bebudede særnummer af tidsskriftet indeholdende oversigten over indtægts- og erhvervsforhold i Esbjerg i 1948-51.

På grund af væsentlige ændringer i erhvervsinddelingen fra og med 1949 er hovedoversigten bag i heftet blevet mere omfattende end hidtil, og af samme grund er oplysninger for 1948 ikke taget med. Oplysningerne for året 1952 foreligger allerede udarbejdet af skattevæsenet, men har af pladmæssige hensyn måttet udelades i dette hefte.

Oversigten viser iøvrigt, at indtægtsniveauet efterhånden har fundet et mere stabilt leje efter de voldsomme udsving i opadgående retning under krigen, og at bysamfundet — lykkeligvis — har undgået den stærke nedgangskonjunktur, som mange frygtede ville følge i krigens kølvand.

Ud over oversigten bringer vi en redegørelse for den nyligt afsluttede, meget omfattende rensning af størsteparten af vandrørene i Esbjerg og en artikel om Esbjergs Dano-anlæg, der er blevet ombygget i forbindelse med omlægningen af kommunens dagrenovationsordning i 1951.

På bagsiden giver vi en lille omtale af Esbjerg Andels-Slagteris nye slagterikompleks, der er taget i brug for nylig.

stadsdirektør.

»Esbjerg«

er udgivet af Esbjerg byråd og Esbjerg erhvervsråd og redigeret af stadsdirektør Borchorst og erhvervsrådssekretær Ejgil Rasmussen.

Heftet bringer by- og erhvervsøkonomiske artikler og oversigter fra Esbjerg by. Det udsendes gratis til interesserede ved henvendelse til ekspeditionen: Esbjerg erhvervs-kontor, Torvet, telefon 2579.

✧

Indhold

Forord	side 2
Vandværkets rørens-	
ning	» 3
Renovationsvæsenet ...	» 6
Indkomstforholdene ..	» 10
Hovedoversigt	» 15

✧

Af forskellige — redaktionen utilregnelige — årsager er det desværre heller ikke denne gang lykkedes at få artiklen om vor norske ven-skabsby med. Vi tør ikke oftere love den i »næste nr.«, men blot udtale, at vi håber at kunne bringe den senere.

✧

I næste nr. vil vi bl. a. bringe en artikel om byggeriet i Esbjerg samt en artikel om et stort projekt vedrørende afledning og rensning af spildevand fra Esbjerg.

Esbjerg vandværks rørrensning i 1951-52

Af vandværksbestyrer H. C. Nors Hansen

Esbjerg vandværk er bygget i 1896. Vandet var da kemisk set godt, men skiftende stormfloder, hvor saltvand overskyllede vandværkets borer, forandrede vandets karakter, så det kom til at indeholde store mængder jern- og manganilter (rust).

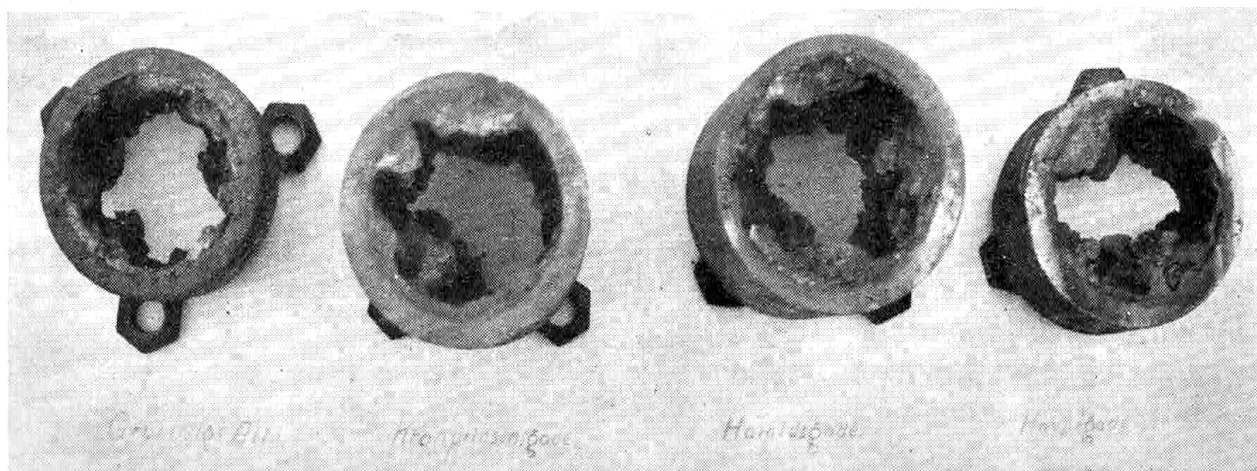
Man byggede derfor i 1921 et afjerningsfilter, men der var da allerede i rørene afsat et tykt lag rust, der vanskeliggjorde vandets fordeling i byen og hævede driftstrykket på vandværket.

Ved en undersøgelse påbegyndt i 1951 viste det sig, at af ca. 70 km rør stod 45 km for enten en omlægning eller en rensning, hvis det var muligt.

Vandværket kom i forbindelse med et tysk firma (nu repræsenteret ved rørrensningssfirmaet Georg Andersen & co.,

København), der ville påtage sig at rense byens ledningsnet, og Esbjerg byråds udvalg for de tekniske anliggender besluttede, skønt metoden ikke var særlig kendt herhjemme, straks at sætte arbejdet i gang. De mindre rør er rensede ved hjælp af særlige skrabeapparater, trukket gennem rørene ved hjælp af spil. De større rør er rensede med vanddrevne turbiner, der arbejder sig gennem rørene ved hjælp af vandets tryk.

Renseapparaterne førtes ind i ledningerne gennem renseskasser, der blev indbygget med ca. 100 m afstand på ledningssystemet. Gennem renseskasserne indførtes også wirerne fra de hånddrevne spil, hvormed man trak renseapparatet gennem rørene eller holdt igen på de vanddrevne turbiner.

Prøver på rørenes udseende forinden rensningen.

1 1/4 tons rust fra en 150 mm ledning i Storegade, ledningsstykket var 225 m langt.

Den opsamlede mængde rust ca. 28 tons.

Der blev dagligt med 2 hold rensset 300 m rør. Under rensningen blev der tilført ledningen skyllevand for at fjerne det i ledningen løsgjorte snavs.

Skyllevandet blev ført op på gaden, og som det ses på billedet ovenfor, løb skyllevandet gennem en sigte, der opsamlede de større urenheder; de mindre og slammet løb i kloakerne. Vi undgik på denne måde at tilstoppe kloakerne og opsamlede 28 tons rust, der blev solgt som myremalm.

Slammet og de små stykker, der løb i kloakerne, udgjorde ca. $\frac{2}{3}$, og den samlede mængde rust, der er fjernet fra Esbjerg bys rørnet, udgør ca. 84 tons.

Udover rusten fandtes der i rørene mange fremmedlegemer, såsom sten, træstykker, bly, pakgarn og efterladt værktøj, der alt sammen hæmmede vandets løb i rørene eller endog visse steder fuldstændig stoppede vandtilførselen.

Helerørrensingsarbejdet tog 7 måneder.

Arbejdet måtte nødvendigvis påføre forbrugerne en del ulemper, men de forstod nødvendigheden af det planlagte arbejde, når de så snavset vælte op af rørene ud over gaden, og udviste påskønnelsesværdig velvilje over for vandværket, mens arbejdet stod på.

På store og livsvigtige virksomheder etablerede vandværket omløbsledninger,

så disse forbrugere var uberørte af vandværkets arbejde.

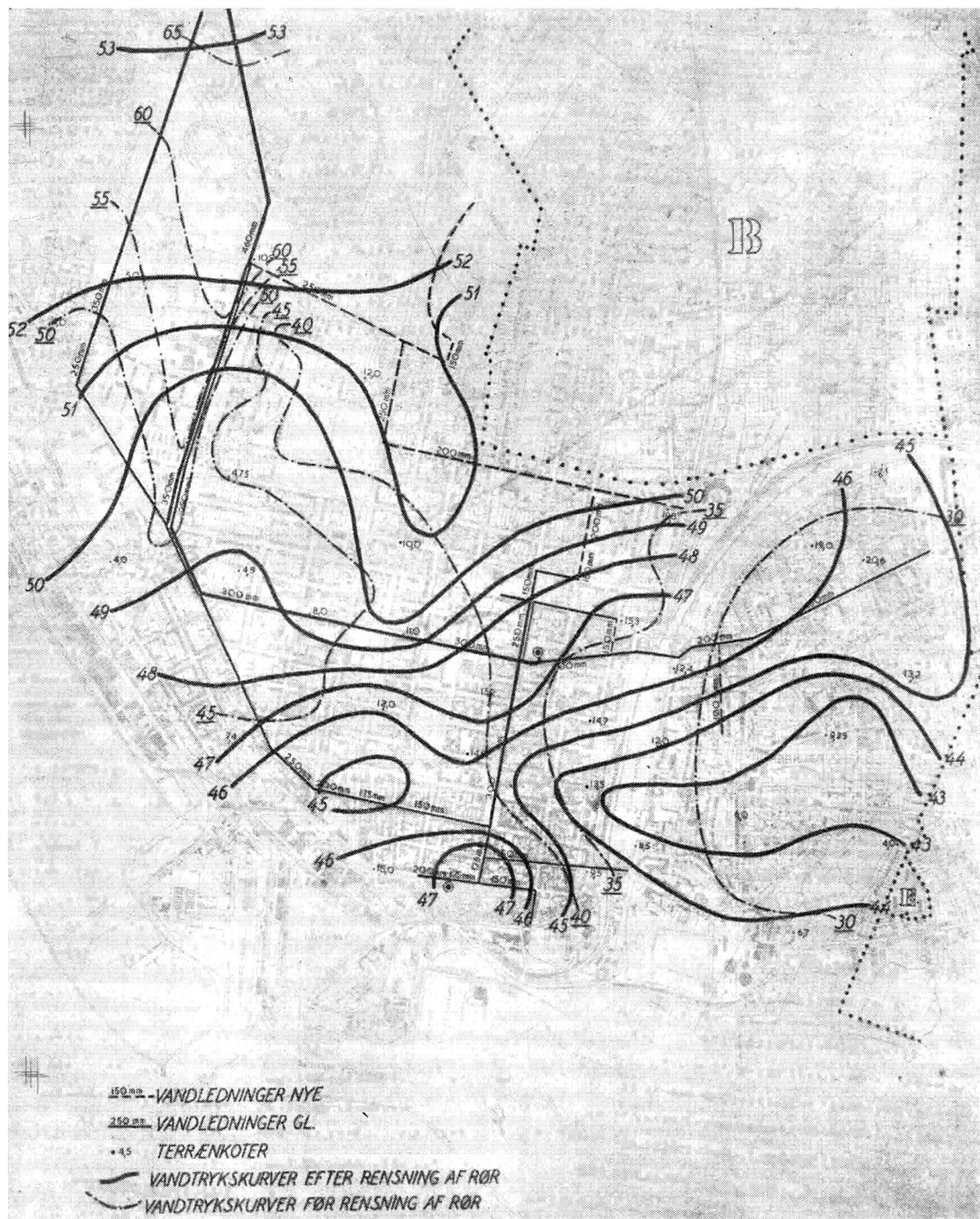
Hos mange forbrugere indtraf forstopper af rør, vandhaner og toiletter forårsaget af rørrensningen, men fejlene blev overalt rettet uden udgift for forbrugerne.

Efter at Esbjerg by har rensset sit rør-system, har Esbjerg statshavn, der har eget rørnet, rensset dette (ca. 11,5 km).

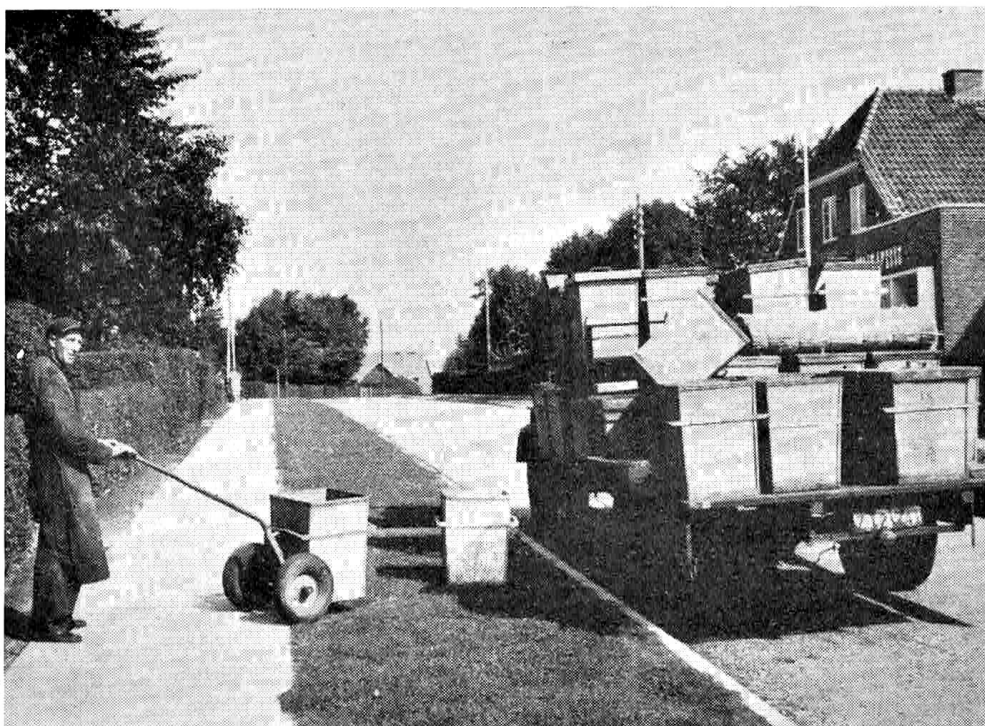
Boldesager vandværk, der på trykkurvekortet (se næste side) er mærket med B og ligger uden for Esbjerg bys forsyningsområde (den prikkede linie på trykkurvekortet), har rensset 2,5 km ledning, og statsbanerne, der også har sit eget rørnet, har rensset 3 km, således at der i og omkring Esbjerg by er rensset ialt 63 km rør.

Af trykkurvekortet vil det ses, at trykket på vandværket (øverste venstre hjørne af kortet) er faldet fra 65 til 53 m, at trykket ved statsbanernes remise og i Haraldsgade er steget fra 35 til 50 m, og at trykfaldet fra vandværket til vandværkets fjerneste forbruger i Storegade, der før var $65 \div 30 \text{ m} = 35 \text{ m}$, nu kun er $53 \div 45 = 8 \text{ m}$.

Vandet er ved rensningen blevet renere, fordelingen af det mere regelmæssig og driftsudgifterne mindre, trods et stigende vandforbrug.

Alle de opmålte tryk, for og efter rørrensningen, er afsat på trykkurvekortet over d. n. n. (svarer praktisk taget til normal vandstand). Trykproverne er taget fra 8—9 morgen. Der leveredes under tryktagningen 600 m³ vand pr. time og vandstanden i vandtårnene faldt fra 6 til 5,5 m. Trykkene for rensningen er for oversigtens skyld afsat med 5 m afstand, trykkene efter med 1 m afstand. Det bemærkes, at den nye 200 mm ledning i Haraldsgade i forbindelse med rørrensningen har forandret trykfaldet fra vandværket til remisen, cirklen under B, fra 30 til 3 m.

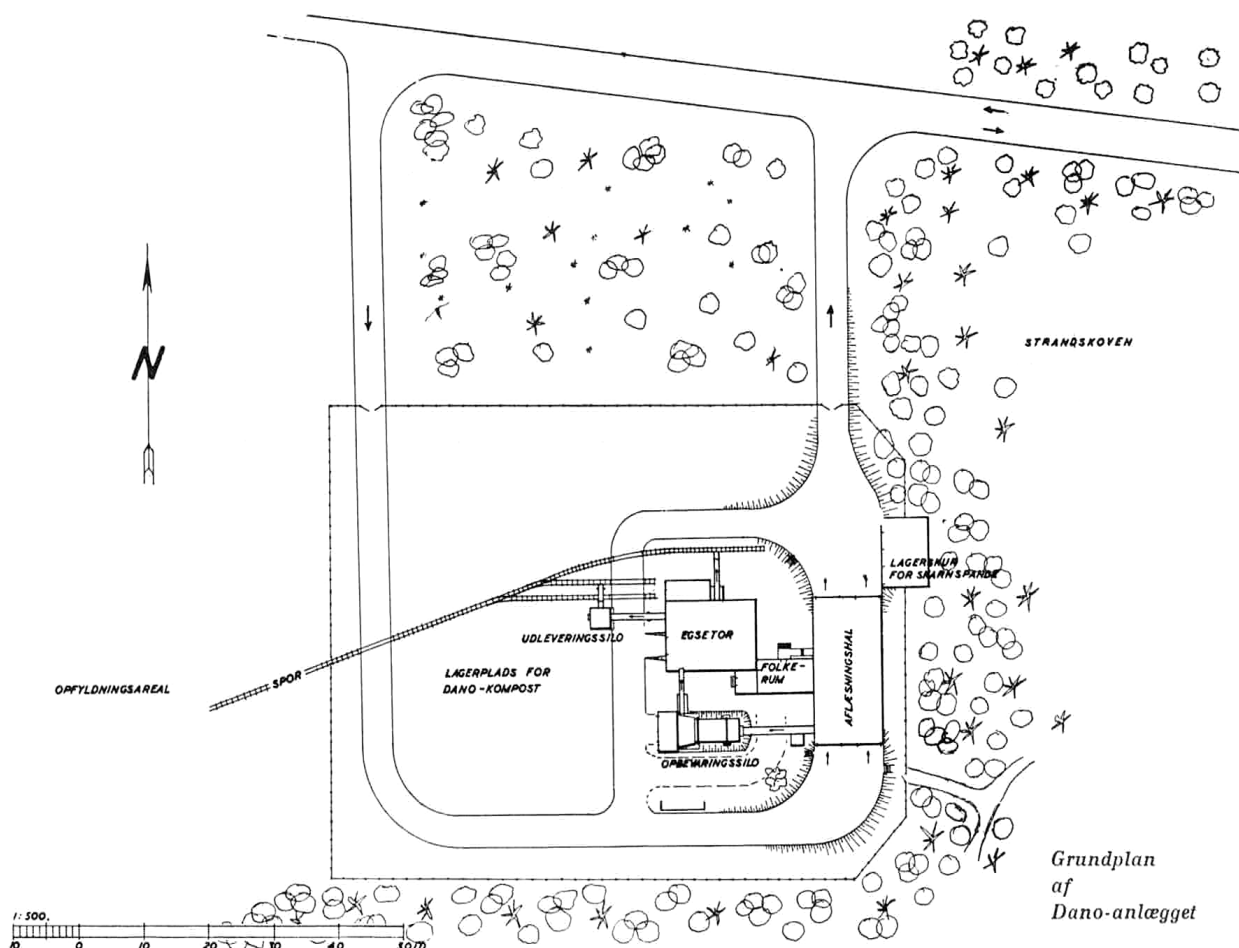
Renovationsvæsenet i Esbjerg

Af stadsingeniør Bent Ekner

I årene indtil 1941 kørte man i Esbjerg som i de fleste andre byer dagrenovationen til almindelige lossepladser i byens udkant. Allerede i løbet af 1930'erne var man imidlertid blevet klar over, at det ikke i længden ville være muligt at fremskaffe de fornødne arealer til nye lossepladser således beliggende, at de kunne drives uden hygiejniske og andre ulemper, og i 1939 besluttede man sig derfor til at gå over til opførelse af et mekanisk formuldningsanlæg af den type, der fremstilles af maskinfabrikken Dano, København. Anlægget består af en roterende, omtrent vandret liggende opbevaringssilo, i hvilken en første blanding til ligemed en frasortering af de allergroveste dele af dagrenovationen foregår, samt en ligeledes roterende og omtrent vand-

ret liggende »Egsetor«, en specialmølle, som delvis arbejder efter kuglemølleprincippet, og i hvilken den endelige formaling foregår, samtidig med at der her sker en yderligere frasortering af ikke formalelige genstande såsom metal, ben, klude m. v.

Anlægget, der i grundplan er vist på næste side, blev opført i det nordvestlige hjørne af Strandskoven umiddelbart øst for de lavtliggende engarealer mellem Gl. Vardevej og Gravlundvej. Fredningsnævnets tilladelse måtte indhentes til denne placering, og da nævnets oprindelige tilladelse udløb den 1. januar 1954, opførtes bygningerne som meget lette konstruktioner. Anlægget blev afleveret i driftsklar stand og taget i brug den 1. april 1941. Den samlede udgift ved op-

førelsen androg ca. 420.000 kr., hvoraf ca. 300.000 kr. til de maskinelle installationer, resten til de lette bygninger af træ på betonstøbte fundamenter, vejanlæg og diverse forsyningsledninger. Afgørende for placeringen var tilstedeværelsen af de lavtliggende engarealer, hvoraf man igennem årene har opfyldt en betydelig del med den del af komposten fra anlægget, som man ikke har fundet afsætning for, og det vil i væsentlig grad sige vinterkomposten, hvis indhold af organiske stoffer er betydeligt mindre end sommerkompostens.

I 1951 blev anlægget i forbindelse med en nyordning af renovationsvæsenet ombygget og udvidet, således at aflæsningshallen udvidedes til det dobbelte for at give plads til et særligt spandespulingsarrangement, og samtidig forbedredes folkerummene, og der udførtes bade-

installationer. Disse arbejder kostede ca. 80.000 kr., og man fik ved samme lejlighed fredningsnævnet til at forlænge sin godkendelse af anlægget med 7 år, d. v. s. indtil den 1. januar 1961.

Fotografiet side 9 giver et tydeligt indtryk af anlægget og dets omgivelser. Vejen i billedets forgrund er frakørselsvejen fra anlægget, og i dennes forlængelse bagud ligger aflæsningshallen, og fra venstre mod højre følger herefter folkerum, den bygning, der indeholder »Egsetoren«, og yderst til højre endelig en lille udleveringssilo, hvorfra den del af den færdige kompost, der ikke oplagres, kan læses direkte i last- eller tipvogne for salg eller udkørsel til opfyldning i engene. Opbevaringssiloen er skjult bag »Egsetor«-bygningen.

Efter behandlingen i anlægget fremtræder renovationen som en jordagtig

kompost med et ganske tiltalende udseende og næsten lugtfri. Komposten begynder straks at gære, desinficerer sig selv og kan efter afgæringen bruges som gødning og jordforbedringsmiddel. Der behandles årligt på anlægget en skraldmængde på ca. 12.000 t. I form af kompost sælges ca. 1.500 t om året for en pris af 4 kr. pr. t (1 m³ kompost vejer ca. 750 kg).

Udgifterne ved anlæggets drift i årene 1949/50—1952/53 fremgår af nedenstående skema:

	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53
Arbejdsløn.....	39.856	43.066	55.838	74.488
Tilskud til pensionsfonden	1.400	1.400	1.288	1.300
Administration og tilsyn.....	3.000	3.000	3.000	
Elektricitet	7.600	6.143	8.814	14.974
Vedligeholdelse ..	15.118	10.054	15.082	18.036
Smøreolie og rekvisitter	1.213	392	1.524	1.160
Kørsel på opfyldningsarealer m. m.....	2.450	2.937	4.174	3.933
Skatter, afgifter og telefon.....	2.785	2.614	2.666	3.080
Forskell. udgifter.	975	986	824	1.404
Renter af bogført værdi.....	12.143	10.893	11.474	13.066
Afskrivning	25.000	25.000	28.000	31.000
Samlede udgifter.	111.540	106.485	132.684	162.441
Salg af kompost m. v.....	11.508	14.226	22.816	21.238
Nettoudgift	100.032	92.259	109.868	141.203

På anlægget er efter ombygningen og udvidelsen i 1951 beskæftiget et personale på 7 mand, og det årlige strømforbrug er ca. 80.000 kWh. Til levering af de betydelige vandmængder, der anvendes til spuling af spandene, er udført vandindvindingsboring på anlæggets grund.

Kørslen af dagrenovationen fra ejendommene og til Dano-anlægget foregik

indtil 1951 med overdækkede lastbiler og hestevogne, til hvilke affaldet omhældtes på gaden ud for de enkelte ejendomme, en i flere henseender hygiejnisk utilfredsstillende ordning, idet skarnspandene, der var grundejernes private ejendom, aldrig blev rengjorte, og omhældningen på gaden gav anledning til mange ulemper for gadens trafikanter. I forbindelse med den tidligere nævnte nyordning af renovationsvæsenet gik man derfor i løbet af efteråret 1951 og foråret 1952 over til »spandeombytnings-systemet«, hvorefter de fyldte skarnspande afdækket med låg transporteres til Dano-anlægget, hvor de tømmes og spules, før de igen bringes ud. Lastbilerne, der transporterer spandene, kan for største delens vedkommende medtage 48 spande hver, og udkørslen fra ejendommene til lastbilerne foregår ved hjælp af små transportvogne med gummihjul, som det tydeligt ses på fotografiet side 6. Af praktiske grunde bringes spandene ikke stadig tilbage til den samme ejendom, men cirkulerer uafbrudt inden for hvert tømningssdistrikt, hvad der har medført, at kommunen har måttet overtage samtlige ca. 8.300 skarnspande til ejendom og dermed til fremtidig vedligeholdelse og fornyelse. Alle skarnspande tømmes 2 gange om ugen, og i året 1952—53 blev der ialt på Dano-anlægget tømt og spulet ca. 758.000 skarnspande.

Afhentningen og kørslen af spandene er ved 3-årige kontrakter overdraget to kørselsentreprenører, der betjener hver sit distrikt. Inden for distrikterne findes i dag henholdsvis ca. 6400 og ca. 1900 skarnspande. Det samlede antal beboere inden for renovationsvæsenets virkeområde er ca. 48.000.

Kommunens nettoudgift ved renovationsvæsenet i årene 1945/46—1952/53 fremgår af omstående skema:

	1945/46	1946/47	1947/48	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53
Kørsel	228.112	260.158	305.063	360.284	368.550	389.847	433.891	438.855
Spandevedligeholdelse ..							35.565	31.447
Dano-anlægget	102.083	104.956	110.472	102.123	111.540	106.485	132.684	162.441 *
Samlede udgifter	330.195	365.114	415.535	462.407	480.090	496.332	602.140	632.743
Afgift fra grundejerne...	203.467	205.991	216.422	221.088	227.935	233.803	312.220	383.990
Salg af kompost m. v....	9.671	11.102	11.083	12.634	11.508	14.226	22.816	21.238
Samlede indtægter.....	213.138	217.093	227.505	233.722	239.443	248.029	335.036	405.228
Netto udgift for Esbjerg kommune	117.057	148.021	188.030	228.685	240.647	248.303	267.104	227.515

Afgiften fra grundejerne fremkommer ved for tiden at opkræve en årlig renovationsafgift på 25 kr. pr. lejlighed i ejendomme med flere lejligheder, 30 kr. pr. ejendom med kun een lejlighed samt 30 kr. pr. skarnspand ved industrielle virksomheder, hoteller m. v. Afgiften opkræves dog altid med mindst 30 kr. pr. opstillet skarnspand.

For en fuldstændigheds skyld skal til slut nævnes, at natrenovationen, der tidligere udgjorde en del af renovationsvæsenet, blev endeligt afskaffet den 1. oktober 1949, idet grundejerne siden 1. juli 1916 ifølge sundhedsvedtægten har haft pligt til overalt, hvor kloakforholdene er i orden, at installere vandklosetter.

Dano-anlægget og nærmeste omgivelser.

Indkomstforholdene i Esbjerg

1948, 1949, 1950 og 1951

I. Indledende bemærkninger.

I nærværende hefte er — på grundlag af oplysninger fra Esbjerg skattevæsen — for skatteårene 1949-50, 1950-51, 1951-52 og 1952-53 givet en oversigt over indtægts- og formueforholdene for de forskellige erhverv i Esbjerg, således som det fremgår af ligningen til personlig opholdskommuneskat. Undersøgelsen er en videreførsel af de tidligere givne lignende oversigter her i tidsskriftet. Den sidste — for skatteårene 1946-47, 1947-48 og 1948-49 svarende til kalenderårene 1945, 1946 og 1947 — findes i tidsskriftets nr. 1, januar 1950.

Indkomstbeløbene refererer sig ganske overvejende til kalenderårene 1948, 1949, 1950 og 1951 og formuebeløbene til udgangen af disse år.

Som tidligere må det fremhæves, at der ved indkomst overalt forstås den ansatte indkomst, altså den indkomst, der fremkommer efter fradrag af betalte personlige skatter og de i henhold til skatteloven tilladte fradrag for forsikringer m. v., herunder — siden 1952-53 — lønmodtagerfradrag, men før forhøjelse og nedsættelse efter lejlighed.

For så vidt angår formuen, er der bortset fra indbo, gangklæder, smykker o. l.

samt ikke forfaldne livsforsikringssummer, idet disse værdier ikke betragtes som skattepligtig formue.

Endelig må haves i erindring, at undersøgelsen er baseret på tal, som senere kan være ændret — i opad- eller nedadgående retning — af skattemyndighederne.

II. Hovedresultater.

Af tabel 1 fremgår, at antallet af skatteydere i 1951 er 21.800 med en samlet ansat indkomst på 122,8 mill. kr. Årene 1948 til 1951 er kendetegnet ved relativ

Tabel 1: Antal skatteydere og ansat indkomst.

År	Antal skatteydere	Samlet ansat indkomst	
		absolutte tal mill. kr.	forholdstal (1939 = 100)
1939	14.860	35,4	100
1940	15.164	43,4	123
1941	15.621	58,5	165
1942	15.975	68,2	193
1943	16.856	82,4	233
1944	20.259	97,8	276
1945	20.170	93,2	263
1946	20.255	104,6	295
1947	20.587	108,0	305
1948	20.826	110,0	311
1949	21.211	112,0	316
1950	21.694	113,9	322
1951	21.791	122,8	347

beskeden stigning i indkomsten — ikke mindst på baggrund af de stigninger, der fandt sted i krigsårene. Den store indkomststigning, der fandt sted i 1944, skyldes Jernes indlemmelse i Esbjerg købstadkommune. Den ansatte indkomst steg således i 1944 med 13,5 mill. kr. alene på grund af Jernes indlemmelse.

Det har derfor nok så stor interesse at se på, hvorledes indkomsten pr. skatteyder og pr. indbygger har udviklet sig. Dette fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Indkomst pr. skatteyder og indbygger.

År	Gennemsnitlig ansat indkomst			
	pr. skatteyder		pr. indbygger	
	absolutte tal kr.	forholdstal (1939=100)	absolutte tal kr.	forholdstal (1939=100)
1939	2.390	100	1.090	100
1940	2.860	120	1.300	119
1941	3.740	157	1.720	158
1942	4.270	179	1.940	178
1943	4.890	205	2.240	206
1944	4.830	203	2.250	206
1945	4.620	194	2.110	194
1946	5.170	217	2.330	214
1947	5.250	220	2.360	217
1948	5.280	221	2.370	217
1949	5.280	221	2.370	217
1950	5.250	220	2.350	216
1951	5.640	236	2.520	231

Det fremgår også af denne tabel, at indtægten — såvel pr. skatteyder som pr. indbygger — er steget kraftigt siden 1939, idet den er mere end fordoblet. Denne indtægtsstigning er ikke udtryk for en tilsvarende velstandstigning for bysamfundet, jfr. at detailpristallet (udgiftstallet) i samme periode er steget til 194 (1939 = 100).

Til sammenligning mellem indkomstudviklingen i Esbjerg og de 3 hovedområder i landet, hovedstaden, provinsbyerne og landkommunerne, kan på grundlag af Statistiske efterretninger (udgivet af Statistisk departement) anføres, at gennemsnitsindkomsten pr. skatteyder fra 1939 til 1951 er steget således:

Hovedstaden	132,0 %
Provinsbyerne	147,6 %
Landkommunerne	194,1 %
Hele landet	<u>157,9 %</u>

I samme periode er gennemsnitsindkomsten i Esbjerg steget 136 %, jfr. tabel 2. Det vil sige, at indkomststigningen i Esbjerg i det omhandlede tidsrum ikke har holdt trit med stigningen i provinsbyerne, endsige med stigningen for landet som helhed.

Tabel 3: Procentvis fordeling af skatteydere på indkomstgrupper.

Indkomstgruppe	1939	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
	pet.	pet.	pet.	pet.	pet.	pet.	pet.	pet.
Under 2.000 kr.	51,6	28,9	22,9	22,8	22,9	23,4	24,7	24,3
2—3.000 »	20,8	12,9	13,0	10,9	10,2	9,6	8,9	8,3
3—5.000 »	20,4	29,1	23,3	21,5	19,5	18,0	16,6	14,1
5—7.000 » ..	4,0	15,9	22,6	24,5	24,9	24,7	23,6	21,3
7—10.000 »	1,6	6,3	10,1	12,0	13,7	15,6	17,7	21,0
10—20.000 »	1,2	4,6	5,9	6,5	7,2	7,3	7,3	9,7
20—100.000 »	0,4	2,2	2,2	1,8	1,6	1,4	1,2	1,3
100.000 »								
og derover		0,1						
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Af betydning for det almindelige velstandsniveau i byen er imidlertid ikke blot gennemsnitsindtægterne, men også hvorledes indtægterne fordeler sig over de forskellige skatteydere.

Det fremgår af tabel 3, at der har fundet en almindelig forskydning af indtægterne sted i opadgående retning.

I 1939 havde 51,6 % af skatteyderne en ansat indkomst på under 2000 kr. I 1951 lå kun 24,3 % under denne grænse.

Den relative stigning, der har fundet sted i disse lave indkomstgrupper i de senere år, skyldes formentlig, at beskatningsgrænsen er nedsat fra 18 til 16 år, og at nedslaget for aldersrentemodtagerne er forhøjet.

Det store antal skatteydere samler sig nu omkring indkomstgrupperne 3--10.000 kr., hvorimod de i 1939 samlede sig under 2.000 kr.

III. Indkomst- og formuefordeling efter erhvervsgrupper.

I hovedoversigten bag i heftet gives der oplysninger om indkomst- og formueforhold for de enkelte erhvervsgrupper.

Fra og med 1949 er der foretaget sådanne ændringer i erhvervsgrupperingen, at der ikke i samme omfang som ved tidligere undersøgelser kan drages sammenligninger med foregående år. Af samme grund er oplysninger vedrørende 1948 udeladt i hovedoversigten.

1. Indkomstforhold.

Af nedenstående tabel 4 fremgår den gennemsnitlig ansatte indkomst og den procentvise stigning i denne fra 1949-51, fordelt på hovederhvervsgrupper.

Blandt erhvervsgrupperne er den gennemsnitlige indkomst i de 3 år størst for direktører og fabrikanter, og derefter

Tabel 4: Gennemsnitlig ansat indkomst fordelt på hovederhvervsgrupperne 1949-51.

Erhvervsgruppe	Gennemsnitlig ansat indkomst			Procentvis stigning	
	1949 kr.	1950 kr.	1951 kr.	1949—50	1950—51
1. Selvstændige landbrugere . . .	5.799	6.405	6.910	10,5	7,9
2. Landbrugsmedhjælp . .	3.307	3.487	3.764	5,4	7,9
3. Andre under landbrug m. v.	5.548	5.419	5.793	÷ 2,3	6,9
4. Fiskeskippere og partfiskere .	8.578	5.187	7.361	÷ 39,5	41,9
5. Håndværksmestre	8.191	8.553	8.415	4,4	÷ 1,6
6. Direktører og fabrikanter .	17.972	20.913	20.757	16,4	÷ 0,7
7. Selvstændige handlende . .	8.954	9.035	9.258	0,9	2,5
8. Andre selvstændige erhvervsdrivende . .	7.613	8.364	9.461	9,9	13,1
9. Funktionærer	5.700	6.024	6.354	5,7	5,5
10. Arbejdere i håndværk og industri .	5.439	5.681	5.968	4,4	5,1
11. Tjenestemænd samt kontorpersonale . .	7.253	7.690	8.128	6,0	5,7
12. Liberale erhverv	13.434	13.778	14.153	2,6	2,7
13. Andre erhverv	1.882	2.061	2.258	9,5	9,6
14. Personer ude af erhverv	1.263	1.353	1.453	7,1	7,4
15. Andre og uangivne erhverv	2.197	2.066	2.296	÷ 6,0	11,1
Tilsammen	5.280	5.250	5.637	÷ 0,6	7,4

Tabel 5: Gennemsnitlig indkomst for skatteydere, hvis virksomhed er baseret på fiskerierhverv.

	Gennemsnitlig indkomst (kr.)								
	1939	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Fiskeskippere	4.107	15.615	17.941	16 671	14.154	14.573	12.453	4.702	8.527
Fiskeeksportører.....	8.016	15.564	29.877	19.340	13.727	10.000	9.885	9.374	11.426
Andre selvstændige erhvervsdrivende med erhverv baseret på fiskeri.....	4.192	19.608	10.449	12.674	11.875	11.524	9.512	9.760	11.281
Partfiskere ...	2.335	7.966	7.061	7.194	7.362	7.884	7.476	5.348	6.969
Fiskepakkere .	2.429	4.643	4.476	5.325	5.197	5.290	5.755	5.812	6.242
Andre arbejdere ved fiskeri...	2.458	4.372	3.877	5.037	5.079	5.545	4.295	4.814	5.498
Tilsammen ...	2.946	8.825	9.407	8.727	8.091	8.347	7.842	5.489	7.294

Tabel 6: Procentvis stigning i den gennemsnitlige indkomst for skatteydere, hvis virksomhed er baseret på fiskerierhverv.

	Procentvis stigning							
	1944 til 1945	1945 til 1946	1946 til 1947	1947 til 1948	1948 til 1949	1949 til 1950	1950 til 1951	1939 til 1951
Fiskeskippere.....	14,9	÷ 7,1	÷ 15,1	3,0	÷ 14,5	÷ 62,2	81,3	107,6
Fiskeeksportører.....	92,0	÷ 35,3	÷ 29,0	÷ 27,2	÷ 1,2	÷ 5,2	21,9	42,5
Andre selvstændige erhvervsdrivende med erhverv baseret på fiskeri	÷ 46,7	21,3	÷ 6,3	3,0	÷ 17,5	2,6	15,6	169,1
Partfiskere	÷ 11,4	1,9	2,3	7,1	÷ 5,2	÷ 28,5	30,3	198,5
Fiskepakkere	÷ 3,6	19,0	÷ 2,4	1,8	8,8	1,0	7,4	157,0
Andre arbejdere ved fiskeri	÷ 11,3	29,9	0,8	9,2	÷ 22,5	12,1	14,2	123,7
Tilsammen	6,6	÷ 7,2	÷ 7,3	3,2	÷ 6,1	÷ 30,0	32,9	147,6

kommer liberale erhverv (læger, tandlæger og sagførere). For disse grupper har gennemsnitsindkomsten i 1951 udgjort henholdsvis 20.757 kr. og 14.153 kr. Derefter er der et stort spring til de øvrige erhvervsgrupper, der alle ligger un-

der 10.000 kr. i gennemsnitsindkomst. Den mindste gennemsnitsindkomst har personer ude af erhverv, nemlig 1.453 kr. i 1951. Denne gruppe omfatter blandt andet alders- og invaliderentnydere.

Det bemærkes, at gruppen fiskeskip-

pere og partfiskere har haft faldende tendens med stærk nedgang i 1950.

Fiskerierhvervet er i det hele taget karakteriseret ved svingende indtægter. Af tidligere undersøgelser fremgik, at fiskerierhvervet under krigen og indtil 1943 havde en voldsom indtægtsfremgang. Stigningen var særlig kraftig fra 1939 til 1942; i denne periode steg fiske-skipperes og partfiskeres gennemsnitsindkomst således med over 500 %. Fra 1942 til 1943 var stigningen mere behersket, og fra 1943 til 1944 havde fiskerierhvervet indtægtsnedgang.

Af tabel 5 fremgår, at indtægterne for skatteydere, hvis virksomhed er baseret på fiskerierhverv, siden 1944 har haft stærkt nedadgående tendens, men som helhed har de pågældendes indtægter fulgt trit med bevægelsen i den gennemsnitlige indkomst for samtlige skatteydere i byen. Denne steg i perioden 1939-51 136 %, mens den gennemsnitlige indkomst for skatteydere tilknyttet fiskerierhvervet — jfr. tabel 6 — steg 147 %, men det bemærkes — jfr. tabel 5 —, at fiskeskipperes og fiskeeksportørers gennemsnitsindkomst i den omhandlede periode kun er steget henholdsvis 107 og 42 %.

2. Forsørgerforhold.

I tabel 7 gives oplysninger om skatte-ydernes forsørgerforhold, herunder antal børn, fordelt på indtægtsgrupper.

Antallet af børn under 16 år medførte — takket være børnefradragene — en nedsættelse af den samlede skatteindtægt med 8,6 mill. kr.

Tabel 7: Forsørgerforhold 1951.

Indkomst-gruppe	Antal skatte-ydere	Heraf		Antal børn under 16 år	Pro-centvis forde-ling af børn
		forsør-gere	ikke forsør-gere		
Indtil 2.000 kr.	5.299	2.407	2.892	797	5,6
2—3.000 »	1.808	461	1.347	344	2,4
3—5.000 »	3.079	1.334	1.745	1148	8,0
5—7.000 »	4.633	3.493	1.140	3957	27,6
7—10.000 »	4.567	4.114	453	5375	37,4
10—20.000 »	2.105	1.963	142	2373	16,5
20.000 og derover	300	293	7	352	2,5
Tilsammen . . .	21.791	14.065	7.726	14346	100,0

3. Formueforhold.

Jævnsidegt med den kraftige indtægtsstigning, der har fundet sted siden 1939, har der fundet en betydelig forøgelse sted af den samlede formue, hvilket fremgår af tabel 8.

Tabel 8: Formuebevægelsen.

Udgan-gen af året	Antal skatteyd. med formue	% af det samlede antal skatteyd.	Samlet formue (mill. kr.)	Formue pr. skatteyd. (kr.)
1939	4.063	27,3	55,7	13.720
1949	11.520	54,3	178,8	15.523
1950	10.237	47,2	213,1	20.820
1951	10.215	46,9	217,3	21.269

Selv om en væsentlig del af stigningen på grund af prisniveauets stigning ikke er reel, er der næppe tvivl om, at formuestigningen også er et udtryk for, at de stigende indtægter har resulteret i forøget opsparing.